

**Otázky na inžinierske štátne záverečné skúšky z predmetu
HOSPODÁRSKA POLITIKA A EKONOMICKÁ ANALÝZA**

študijný program Hospodárska politika

pre akademický rok 2020/2021

1. Charakterizujte štandardné a neštandardné nástroje menovej politiky. Vysvetlite ich transmisný mechanizmus.
2. Konsolidácia vo verejných financiách. Meranie postupu konsolidácie, podpora fiškálnej udržateľnosti, vplyv fiškálnych politík, fiškálny impulz, trendy vo fiškálnej politike.
3. Dobiehanie úrovne najvyspelejších ekonomík ekonomikami v strednej a východnej Európe – priebeh, hybné sily, problémy.
4. Vysvetlite ako modely teórie hier pomáhajú porozumieť správaniu sa firiem na oligopolných trhoch. Pomocou jednoduchých príkladov interpretujte Cournot-Nash a Bertrand-Nash rovnováhu.
5. Interpretujte Bertrandov paradox. Porovnajte závery modelu cenovej konkurencie v prípade homogénnych a diferencovaných produktov. Vysvetlite prečo sa firmy snažia diferencovať svoje produkty v očiach spotrebiteľov.
6. Z pozície spotrebiteľa vyhodnoťte sekvenčné rozhodovanie firiem v podmienkach Bertrandovej a Cournotovej hry. Kedy platí výhoda prvého hráča a kedy je naopak lepšie čakať na rozhodnutie súpera?
7. Prečo niektoré firmy vytvárajú nadmernú kapacitu? Aká úroveň produkcie môže zabrániť vstupu konkurenta na trh? Prečo sa takáto stratégia nazýva predátorskou a akú rolu hrá kredibilita hrozby?
8. Globálne a regionálne rozvojové stratégie. Úloha inštitúcií v ekonomickom rozvoji.
9. Dilemy ekonomického rastu (environmentálne limity, klimatická zmena). Nerovnosť rozloženia príjmov a bohatstva (príčiny, rozsah, dôsledky).
10. Vysvetlite, na aké otázky hľadajú odpoveď moderné teórie ekonomického rastu. Z akých základných faktov vychádzajú? Aké odpovede dáva na tieto otázky Solowov model? Ktoré empirické fakty dokáže a ktoré naopak nedokáže vysvetliť, resp. necháva otvorené?
11. Vysvetlite, ako môžeme prostredníctvom input-output analýzy zistiť, akú zamestnanosť na Slovensku priamo a nepriamo generuje export. Aké údaje k tomu potrebujeme. Ilustrujte na konkrétnych faktoch pre Slovensko a diskutujte ekonomické implikácie.
12. Koncept relevantného trhu v súťažnej politike, jeho definícia a praktický význam pri jednotlivých prípadoch porušenia pravidiel hospodárskej súťaže. Trhová sila a jej význam z pohľadu pravidiel hospodárskej súťaže. Indikátory trhovej sily.
13. Formy nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže – dohody obmedzujúce súťaž, zneužívanie dominantného postavenia, koncentrácia ako možná forma obmedzovania súťaže.
14. Ekonometrický model. Časti a prvky, typy premenných. Typy dát, rozdiel medzi ekonomickými a experimentálnymi dátami. Všeobecný tvar lineárneho modelu, predpoklady. Dôsledky porušenia predpokladov všeobecného lineárneho modelu. Význam a využitie.
15. Fázy ekonometrického modelovania. Vymenujte a popíšte štyri fázy ekonometrického modelovania. Odhad parametrov modelu, náhodnej zložky a rozptylu náhodnej zložky. Štatistické vlastnosti estimátorov. Ekonometrická a ekonomická verifikácia modelu.

16. Hospodárska politika a teória ekonómie blahobytu. Kritéria pre hodnotenie (voľbu) inštitúcií: efektívnosť a rovnosť. Zlyhania trhu na mikro- a makroúrovni.
17. Normatívna teória hospodárskej politiky. Príspevky Tinbergen a Theila k teórii hospodárskej politiky. Lucasova kritika. Časový nesúlad.
18. Analýza obalu dát: všeobecný popis metódy, geometrická koncepcia merania efektívnosti. CCR model: popis a interpretácia výsledkov. Dualita. Výhody, nevýhody a využitie DEA modelov.